

Udskriftsdato: 14. december 2025

KEN nr 9447 af 15/10/1997 (Historisk)

Ankestyrelsens principafgørelse O-145-97 om nødvendig merudgift - handicaphjælpere - erhvervsansvarsforsikring

Ministerium: Social- og Boligministeriet

Journalnummer: J.nr.: 201791-96

Ankestyrelsens principafgørelse O-145-97 om nødvendig merudgift - handicaphjælpere - erhvervsansvarsforsikring

Resume:

En erhvervsansvarsforsikring var en nødvendig merudgift ved forsørgelsen i et tilfælde, hvor en kvinde havde handicaphjælpere.

Ankestyrelsen lagde vægt på, at den handicappede fungerede som arbejdsgiver, at det var en form for forsikring, der blev anbefalet af forsikringssagkyndige, at det ikke var muligt at overskue konsekvenserne af en eventuel forsikringsbegivenhed, samt at en individuel risikoafvejning ville være meget vanskelig at foretage.

Kassation:

Principafgørelsen har ikke længere vejledningsværdi

Kassationsdato:

16-06-2009

Love:

Lov om social bistand - lovbekendtgørelse nr. 110 af 26. februar 1996 - § 48, stk. 4

Vejledninger:

Socialministeriets vejledning nr. 104 af 3. juli 1987 om hjælp efter bistandslovens § 48 - pkt. 54

Sagsfremstilling:

Sagen vedrørte en 54-årig kvinde, der i 1952 blev ramt af polio, som medførte svære lammelser og respirationsinsufficiens. Kvinden modtog højeste førtidspension og plejetillæg. Hun var af kommunen bevilget hjælp efter bistandslovens § 48, stk. 4 til ansættelse af hjælpere.

En af grundene til, at kvinden ønskede at tegne en erhvervsansvarsforsikring var, at en hjælper havde forårsaget en større skade på hendes bil.

Den ansøgte erhvervsansvarsforsikring dækkede tingskade og personskafe forvoldt af arbejdsgiveren (forsikringstageren) og de i dennes tjeneste værende personer, d.v.s. den /de ansatte hjælpere under den i policen angivne virksomhed. Forsikringen dækkede den handicappedes arbejdsgiveransvar for de ansattes skadevoldende handlinger overfor 3. mand og dækkede endvidere de ansattes direkte ansvar overfor skadelidte. Forsikringen dækkede ikke tingskade på ting tilhørende den handicappede og ikke skade forvoldt ved benyttelse af motordrevet køretøj.

Der var i forbindelse med hjælpeordningen tegnet en lovpligtig arbejdsskadeforsikring, som dækkede de følger af arbejdsskader, som den ansatte måtte pådrage sig selv under tjenesten.

Kommunen gav afslag på betaling af erhvervsansvarsforsikringen med den begrundelse, at handicaphjælperne forsikringsmæssigt var dækket ind.

Nævnet traf første gang afgørelse i sagen i november 1994. Ved denne afgørelse gav nævnet afslag på dækning af udgiften til erhvervsansvarsforsikring. Nævnet lagde vægt på, at hjælperen var omfattet af lov om arbejdsskadeforsikring, og at udgifter til eventuelle yderligere forsikringer måtte afholdes af den hjælp, der blev ydet efter § 48.

Sagen blev herefter behandlet af Folketingets Ombudsmand, som i en udtalelse af 1. november 1996 henstillede til ankenævnet at genoptage sagen med henblik på en fornyet stillingtagen. Baggrunden for anmodningen var, at Ombudsmanden fandt, at ankenævnets begrundelse for ikke at anerkende udgifterne til erhvervsansvarsforsikringen som en udgift, der skulle dækkes efter § 48, stk. 4, beroede på en misforståelse af forsikringens art og formål.

På baggrund af henstillingen genoptog nævnet sagen og traf en ny afgørelse i november 1996.

Ved denne afgørelse fastholdt nævnet sin tidligere afgørelse.

Afgørelsen blev begrundet med, at den omhandlede erhvervsansvarsforsikring under visse betingelser dækkede det eventuelle erstatningsansvar som ansøgeren som arbejdsgiver for sine ansatte handicaphjælpere kunne pådrage sig som følge af skadevoldende handling overfor 3. mand i forbindelse med denne virksomhed.

Nævnet fandt, at risikoen for at ansøgeren overfor 3. mand pådrog sig et sådant erstatningsansvar, som erhvervsansvarsforsikringen dækkede, og som kunne relateres til følgerne af ansøgerens poliolidelse, måtte anses for ubetydelig.

Nævnet lagde bl.a. vægt på arten af det arbejde, som handicaphjælperne udførte for ansøgeren begrundet i funktionsnedsættelsen som følge af poliolidelsen.

Endvidere lagde nævnet vægt på, at erhvervsansvarsforsikringen ikke dækkede ansvar for skade forvoldt ved benyttelse af motordrevet køretøj.

På denne baggrund fandt nævnet ikke, at den omhandlede erhvervsansvarsforsikring kunne anses som en nødvendig merudgift som følge af poliolidelsen.

Ankestyrelsen anmodede Socialministeriet om en generel udtalelse vedrørende erhvervsansvarsforsikringer med udgangspunkt i ministeriets vejledning nr. 104 af 3. juli 1987 om hjælp efter bistandslovens § 48, pkt. 54.

Ministeriet kom med en udtalelse, hvoraf det fremgik, at man ikke tidligere havde været stillet over for det rejste spørgsmål. Man udtalte vejledende, at det ikke kunne udelukkes, at der i konkrete tilfælde kunne være momenter, fx handicappets art, de fysiske rammer eller andre forhold, der kunne være afgørende for, om udgiften kunne dækkes som en nødvendig merudgift.

Ankestyrelsen indhentede supplerende oplysninger fra kommunen. Det fremgik heraf, at kommunen var selvforsikret, hvorfor spørgsmålet om der skulle tegnes en erhvervsansvarsforsikring for de kommunalt ansatte hjemmehjælpere ikke havde været aktuelt. Det var dog opfattelsen, at kommunens erstatningspligt i forhold til de kommunale hjemmehjælpere dækkede det samme område som en erhvervsansvarsforsikring.

Ankestyrelsen kontaktede telefonisk Forsikringsoplysningen. Det blev under samtalen oplyst, at man ikke har statistik over erhvervsansvarsforsikringer i forhold til, hvor mange forsikringer der tegnes, eller hvem som tegner dem. Man har haft telefoniske forespørgsler fra handicappede, hvor man hver gang har anbefalet, at der tegnes en erhvervsansvarsforsikring. Baggrunden for dette er, at det ved denne type

af forsikring, modsat ved fx indboforsikringer, er umuligt at overskue konsekvenserne ved en eventuel forsikringsbegivenhed.

Sagen blev behandlet i principielt møde med henblik på afklaring af, om der med hjemmel i bistandslovens § 48, stk. 4 skulle ydes hjælp til dækning af en udgift i form af en erhvervsansvarsforsikring, som en nødvendig merudgift ved forsørgelsen, i det tilfælde hvor en person havde handicaphjælpere.

Afgørelse:

Ankestyrelsen fandt, at ansøgeren havde ret til at få hjælp efter bistandslovens § 48, stk. 4 til dækning af udgifterne til en erhvervsansvarsforsikring.

Begrundelsen var, at forsikringen vurderedes at være en nødvendig merudgift som følge af kvindens handicap.

Ankestyrelsen lagde ved afgørelsen vægt på, at kvinden fungerede som arbejdsgiver i forhold til handicaphjælperne.

Ankestyrelsen lagde yderligere vægt på, at selv om forsikringen ikke var lovpligtig, var der tale om en forsikring, som blev anbefalet af forsikringssagkyndige, fordi konsekvenserne af en eventuel forsikringsbegivenhed ikke var mulige at overskue.

Der blev endvidere lagt vægt på, at eventuelle forsikringsbegivenheder, som opstod i forbindelse med de kommunalt ansatte hjemmehjælpere i kvindens kommune, måtte antages at være dækket af kommunens erstatningsansvar.

Der blev endelig lagt vægt på, at en individuel risikoafvejning ville være meget vanskelig at foretage. Risikoen for, at der opstod en forsikringsbegivenhed ville jo for eksempel kunne være afhængig af den handicappedes aktivitetsniveau og af de enkelte hjælpere.

Ankestyrelsen ændrede således nævnets afgørelse.